

## Autopoética

**Xesús Rábade Paredes**

### Formas de citación recomendadas

#### 1 | Por referencia a esta publicación electrónica\*

RÁBADE PAREDES, XESÚS (2011 [1995]). “Autopoética”. *Boletín Galego de Literatura*: 14, 199-201. Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*.  
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/994>>.

#### 2 | Por referencia á publicación orixinal

RÁBADE PAREDES, XESÚS (1995). “Autopoética”. *Boletín Galego de Literatura*: 14, 199-201.

\* Edición dispoñíbel desde o 1 de xullo de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

*Xesús Rábade Paredes\**

## Autopoética

Cando aínda era novo e vivira moi pouco, acreditei incluso na palabra como instrumento ou arma poderosa para mover o mundo. Só o tempo me ensinou que a poesía nace de espesos, remotosísimos silencios, e que apenas se avén coas estridencias. Neste sentido, hoxe busco nas marxes a precisión poética e véxome habitante dunha fronteira tensa. No combate permanente coas palabras, o territorio do poeta é un mundo entre paréntese, sempre nas beiras da radicalidade. En consecuencia, eu só me atrevería a insinuar que a indagación poética é precisar tal vez a través da palabra o horizonte embazado que preside a existencia. Para expresalo coa intuición de Dieste, «denantes de ter brillo, ter metal, anque sexa sen brillo».

## Nai

## 1

Era o meu tempo branco, que é sazón indecisa,  
como o da terra rasa que me gardou a infancia...  
Non alpeiraba aínda no horizonte  
a nube cega encapotando a lúa,  
nin había presaxios de noites violáceas  
esparexendo sombras,  
arando sucos fondos polo rostro,  
e o meu corazón novo era só dos teus pasos.

---

\* Xesús Rábade Paredes (Seixas-Cospeito-Lugo, 1949) é catedrático de Lingua e Literatura de Instituto, colaborador habitual en publicacións diversas, escritor vocacional e membro fundador do PEN Clube de Galicia.

Obtivo, entre outros premios, o «Galicia» e «Álvaro Cunqueiro» de novela e o «Manuel Antonio», «Galicia», «Lorenzo Varela» e «Esquío» de poesía.

Nos teus ollos de nai eu non sufrira  
o pozo de silencio que che estiñara a guerra.  
Ulíasme a herba seca que perfumaba o mundo  
e ocultábasme a cifra do medo e dos oubeos,  
da noite agatufñando polas abidueiras.

Daquela eu non sabía que abril gardaba a morte,  
nin que por entremedias das contras arrimadas  
viña un silencio cósmico agallopando a Chaira,  
nin que en ti se xuntaban mil xeracións de sangue  
que tamén boquexaron ó te engulir a terra...

Pola tarde de outono vou hoxe preguntando  
se a morte será certa.

Só os paxaros,  
cansos de dubidaren na corda dos solpores,  
debruzan sobre a terra rechouchíos de loito,  
metáforas en clave de salouco.

## 2

Coas armas poderosas e inermes que me deches,  
voz que aínda retumbas no fondal do meu pozo,  
fun levantando inorde  
a casa das palabras,  
construíndo o edificio vertical do silencio.

Non hai resposta.

O eterno interrogante  
permanece aí sempre,  
en branco,  
na soleira.

## 3

Estóu só fronte ó mar  
galgante sobre as rochas,  
engulidor de ventos como escumas...  
E ela aparece diminuta e inmensa,  
inmensa e diminuta en ondas polo alento,  
ondas a me petaren aquí no nó da gorxa,  
nos cons do peito trémulo,  
rochas deste navío do meu corpo  
cheo de vías de auga,  
engulindo auga amarga mar adentro.

---

Son algúns dos seus títulos: *O sangue na paisaxe* (1980), *No aló de nós* (1981), *Matria de sombra* (1987) e *Poldros de música* (1993), poemas; *A terra prometida* (1974), *Morrer en Vilaquinte* (1980), *Saraverde* (1987), *A palabra secreta* (1989), *Branca de Loboso* (1991) e *As sombras do barroco* (1994), narrativa; *Símbolos de Galicia* (1979), *Literatura século XX* (1985) e *Recuperar a voz* (1991), ensaio.

Mar adentro da miña tempestada,  
vesme ti, tan grandiosa e pequeniña,  
desdebuxada e nítida na lisura do espello  
que o balbordo do mar salfire e embaza.

4

Mentres te me vas indo como vento de outono,  
esgazándome as follas e inzándome de corvos,  
queda a paisaxe espida dos seus dous brazos toca  
e un ameneiro triste cabo do encoro inmenso.  
Nas veas do meu río choran todas as albas  
e un cavorco avesó aniña nos meus ocos.

Puxéchesme a voz dentro para que te nomee,  
mais é a voz un encoro que filla dor aceda,  
ferida miña inzada, tempo que non demuda,  
canto onde axexa a morte de perfil indeciso,  
cos seus dentes espidos como arestas de rocha.

Esvaído horizonte, prófugo como un mito,  
vaso onde pinga a esencia de todos os venenos,  
asolágasme invisio, punxente e desharmónico,  
sementando o meu barro con todos os teus ecos.

Mentres te me vas indo como vento de outono,  
todo o universo murcho se estiña nos meus ollos.  
E pregúntolle ó vento que me diga o meu nome,  
que proclame de todos os verdadeiros nomes,  
febles seres inermes trabados polo noxo,  
sempre buscando a cifra xusta de cada cousa  
e habitando no raso, na gándara, entre as pedras,  
rexistrando tesouros baixo a codia da terra  
sen darmos aprendido nin como nos chamamos...

Só golforón de alento feríndonos na gorxa,  
ou tal vez ollo inmenso aberto contra a noite.